วารสารวิชาการสุขภาพภาคเหนือ (Journal of Health Sciences Scholarship)
ผ่านการรับรองคุณภาพของ TCI และอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2 (จนถึง 31 ธันวาคม 2567)

Factor Analysis of Foundational Characteristics for Entrepreneurship Among Nursing Students, Boromarajjonani College of Nursing, Nakhon Lampang

Tanawat Nongsuwan *, Pachara Wiwoot **
Thaworn Lorga *, Ekkarat Chuaintha ****

(Received May 27, 2020, Revised: August 26, 2020, Accepted:December 16, 2020)

Abstract

This descriptive research aims to determine the key factors of foundational characteristics for entrepreneurship among nursing students. The data was collected from 567 nursing students enrolled in bachelor of nursing science program at Boromarajjonani College of Nursing, Nakhon Lampang. The data were analyzed by Exploratory Factor Analysis (EFA) with principal component analysis and varimax rotation.

The findings revealed that there were six foundational characteristics for entrepreneurship that were identified: strategic management, contemporary business skills, success- oriented positioning, unique value creation and the ability to face uncertainty. These factors explained 42.9 % of accumulated variance.

The six foundational characteristics for entrepreneurship among nursing students can be used to guide teaching in nursing entrepreneurship course and developing entrepreneurship characteristics among nursing students.

Keywords: Exploratory factor analysis; Characteristics; Entrepreneurship; Nursing students

** Instructor, Boromarajjonani College of Nursing, Nakhon Lampang, Corresponding author: tanawatnongsuwan@gmail.com*

*** Nurse Instructor, Boromarajjonani College of Nursing, Nakhon Lampang*

*** Nurse Instructor, Maefahluang University*

วารสารวิชาการสุขภาพภาคเหนือ (Journal of Health Sciences Scholarship)
ผ่านการรับรองคุณภาพของ TCI และอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2 (จนถึง 31 ธันวาคม 2567)

การวิเคราะห์องค์ประกอบของคุณลักษณะพื้นฐานสำหรับการประกอบการธุรกิจของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง

ธนวัฒน์ นองสุวรรณ *, พชร วิวุฒิ **
ถาวร ล่อกา *, เอกรัตน์ ปิ่นประภาพันธ์ ****

(วันรับบทความ : 27 พฤษภาคม 2563, วันแก้ไขบทความ : 26 สิงหาคม 2564, วันตอบรับบทความ : 16 ธันวาคม 2563)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของคุณลักษณะพื้นฐานสำหรับการประกอบการธุรกิจในนักศึกษาพยาบาล โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรซึ่งเป็นนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง จำนวน 567 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ด้วยการวิธีสกัดองค์ประกอบหลัก (principal component analysis) และหมุนแกนองค์ประกอบตั้งฉากด้วยวิธีแวริแมกซ์ (varimax)

ผลการวิจัย พบว่าชุดตัวแปรที่ทำการศึกษาสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบได้ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์, การมีทักษะร่วมสมัย, การมีจุดยืนมุ่งความสำเร็จ, การสร้างสรรค์คุณค่าที่โดดเด่น และความสามารถในการเผชิญกับความไม่แน่นอน ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนสะสมได้ร้อยละ 42.9

คุณลักษณะพื้นฐานสำหรับการประกอบการธุรกิจของนักศึกษาพยาบาลทั้ง 6 องค์ประกอบนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้การจัดการเรียนการสอนรายวิชาการประกอบการธุรกิจและการพัฒนาคุณลักษณะด้านนี้สำหรับนักศึกษาพยาบาลต่อไป

คำสำคัญ: การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ, คุณลักษณะ, การประกอบการธุรกิจ, นักศึกษาพยาบาล

** วิทยาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง, ผู้ประพันธ์บรรณกิจ: tanawatnongsuwan@gmail.com*
*** อาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง*
**** อาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง*

วารสารวิชาการสุขภาพภาคเหนือ (Journal of Health Sciences Scholarship)
ผ่านการรับรองคุณภาพของ TCI และอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2 (จนถึง 31 ธันวาคม 2567)

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 สังคมไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม ซึ่งนำไปสู่การแข่งขันทางด้านทางเศรษฐกิจ การค้าและอุตสาหกรรมเป็นอย่างสูง โดยเฉพาะการขยายตัวของขนาดของธุรกิจที่มีความหลากหลาย ประเทศไทยจึงมีการปฏิรูปโครงสร้างทางเศรษฐกิจ โดยใช้โมเดล Thailand 4.0 (Division of research management and educational quality assurance, 2016) คือ การขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ด้วยนวัตกรรม “Value–based economy” และการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ โดยมีฐานคิดหลัก คือ 1) เปลี่ยนจากการผลิตสินค้าโภคภัณฑ์ไปสู่สินค้าเชิงนวัตกรรม 2) เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรมไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงแนวคิดด้านการดูแลสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุขไปสู่การดูแลสุขภาพที่มีมุงผลลัพธ์อย่างมีคุณค่า (value-based health care) (Santiprapob, 2018)

คุณค่าของการดูแลสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุขสะท้อนให้เห็นจากวิสัยทัศน์องค์กรคือ “เป็นองค์กรหลักด้านสุขภาพ ที่รวมพลังสังคม เพื่อประชาชนสุขภาพดี” ภายใต้พันธกิจ “พัฒนาและอภิบาลระบบสุขภาพอย่างมีส่วนร่วมและยั่งยืน” โดยมีเป้าหมายร่วมกันคือ “ประชาชนสุขภาพดี เจ้าหน้าที่มีความสุข ระบบสุขภาพยั่งยืน” และมีค่านิยมร่วม MOPH (Mastery, Originality, People-centeredness, Humility) หรือ เป็นนายตนเอง เร่งสร้างสิ่งใหม่ ใส่ใจประชาชน ถ่อมตนอ่อนน้อม (Office of policy and strategy, office of the permanent secretary & ministry of public health ministry of public health, 2016) โดยสรุป คือ มุ่งมั่นให้เกิดความยั่งยืนด้านสุขภาพของประชาชนคนไทย เกิดระบบบริการสุขภาพที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนเข้าถึงได้ เท่าเทียม และ ยุติธรรม บุคลากรสุขภาพมีความสามารถเป็นเลิศและมีความสุขในการทำงาน มีการนำการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการจัดการระบบสุขภาพ เพื่อส่งมอบคุณค่าที่ดีที่สุดให้กับประชาชนผู้รับบริการ และระบบบริการสุขภาพ ภายใต้ทรัพยากรบุคคลและงบประมาณที่จำกัด การบริหารจัดการที่ดีจึงมีความจำเป็นเพื่อช่วยให้ภารกิจและความรับผิดชอบที่กำหนด ตอบสนองต่อนโยบาย (policy needs) ความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง (stakeholder needs) และความอยู่รอดและเจริญเติบโตของหน่วยงาน (business needs) ได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่กำหนด บุคลากรสุขภาพทุกระดับไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติงานต้องมีการตัดสินใจดำเนินการบริหารงานขององค์กรหรือกลุ่มงาน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจนและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลาได้อย่างมีคุณภาพทั้งในเชิงรุกและเชิงรับ (Mojab, Zaefarian & Azizi, 2011) ซึ่งหากจะสำเร็จได้นั้นจะต้องอาศัยมุมมอง ความรู้ความสามารถของบุคลากรในองค์กรสุขภาพในการบริหารจัดการในเชิงธุรกิจมากขึ้น (Guo, 2009)

การประกอบการทางธุรกิจ (entrepreneurship) เป็นความสามารถในการมองเห็นและวิเคราะห์โอกาสทางการตลาด ความสามารถในการสื่อสารและชักจูงใจลูกค้า ผู้ร่วมค้า และภาคีเครือข่าย ความสามารถ ในการสร้างเครือข่ายเพื่อการเรียนรู้และการทำกิจกรรมร่วมกัน ความสามารถในการตอบสนองต่อความไม่มั่นคง ใน

วารสารวิชาการสุขภาพภาคเหนือ (Journal of Health Sciences Scholarship)
ผ่านการรับรองคุณภาพของ TCI และอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2 (จนถึง 31 ธันวาคม 2567)

สถานการณ์ต่าง ๆ (Santiprapob, 2018) ความยืดหยุ่นและความสามารถในการตัดสินใจได้อย่างรวดเร็วทันการณ์ สามารถสร้างสรรค์โอกาสทางการค้าได้ มีความสามารถในการแข่งขันตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีกลยุทธ์ในเรื่องของความเสี่ยง มีวิธีการที่ก่อให้เกิดเสถียรภาพทางการเงิน และเศรษฐกิจ (Mojab, Zaefarian & Azizi, 2011) มีความหลงใหลในงานที่ตนเองทำ มีความคิดและการกระทำเชิงรุก มีความอดทนเพียรพยายาม มีความกระหายต่อความสำเร็จ ควบคุมตนเองได้ มีเป้าหมายที่ชัดเจน มีสัมพันธภาพที่ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการปรับตัวและความยืดหยุ่น เป็นผู้กล้าเสี่ยง พร้อมที่จะเรียนรู้ตลอดเวลา ทักษะการสร้างเครือข่าย ความสามารถในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจที่ดี มีทักษะพื้นฐานทางด้านธุรกิจและคอมพิวเตอร์ (Guo, 2009) การคิดเชิงกลยุทธ์ ความสามารถในการสร้างแรงจูงใจทีม อดทนต่อความไม่แน่นอน (Ventureprise, 2013) มีความมุ่งมั่น ทุ่มเท (Rubino & Freshman, 2005; Guo, 2003) มีความรู้จริยธรรมในการทำธุรกิจ ทัศนคติ ความตระหนัก การสร้างสรรค์โอกาส การจัดการ และทักษะทางสังคม (Salminen et al., 2014; Malekipour et al., 2018) การมองเห็นโอกาสในเรื่องของทักษะที่จำเป็น ความกล้าเสี่ยง ความเป็นนวัตกรรม ความสามารถในการเสาะแสวงหาข้อมูล (Yusoff & Mohammed, 2017) มุ่งประสิทธิภาพและคุณภาพ การวางแผนและการกำกับติดตาม (Andrade, Ben & Sanna, 2015) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ที่แตกต่างไปจากเดิม คิดขยายต่อยอดทางธุรกิจ (Reyes, Mariano, Herrera, Manipol & Cabardo, 2018) โดยสรุปการประกอบการทางธุรกิจ สะท้อนให้เห็นถึง ความสามารถของบุคคลในการสร้างคุณค่า จากบางสิ่งบางอย่างที่ดูเหมือนไม่มีอะไรเลย เป็นการแปลงความคิดให้เป็นการกระทำที่เกิดจากการมองเห็นโอกาส และพร้อมที่จะรับและจัดการกับความเสี่ยง ซึ่งต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ ผลิตนวัตกรรม รวมถึงความสามารถในการตัดสินใจการวางแผน การกำกับติดตาม และการจัดการกับโครงการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งต้องอาศัยความมานะพยายาม ความอดทน ความยืดหยุ่น การปรับตัว และความหลงใหลในสิ่งที่ตนเองทำ รวมถึงทักษะในการสร้างสัมพันธภาพ ทักษะทางธุรกิจและเทคโนโลยี ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวนี้เป็นคุณสมบัติที่จำเป็นของทุกคน ไม่ว่าจะอยู่ที่บ้าน ในที่ทำงาน หรือในสังคม ซึ่งจะทำให้บุคคลนั้น ๆ สามารถดึงโอกาสมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ต่อการดำรงชีวิตของตนเอง การประกอบการธุรกิจขององค์กร และการสร้างสรรค์สังคม

พยาบาลเป็นบุคลากรที่เป็นกำลังสำคัญของกระทรวงสาธารณสุข ควรมองหาโอกาสในการสร้างสรรค์บริการพยาบาลที่มีคุณค่าในหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคม และความต้องการของผู้รับบริการ เกิดความคุ้มค่าคุ้มทุนในการให้บริการ พยาบาลจึงควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดเชิงทางธุรกิจในงานบริการ การจัดระบบบริการพยาบาลที่สร้างคุณค่า และความพึงพอใจต่อผู้ใช้บริการ (Guo, 2009) โดยสถาบันการศึกษาพยาบาลมีหน้าที่สำคัญในการเตรียมพยาบาลยุคใหม่ให้มีความรู้ความเข้าใจ รวมถึงทักษะการประกอบการธุรกิจตั้งแต่เริ่มก้าวเข้าสู่วิชาชีพ เพื่อให้สามารถนำความรู้และทักษะเหล่านี้ไปใช้ในการปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐและเอกชน หรือ การประกอบธุรกิจส่วนตัวเมื่อสำเร็จการศึกษา

วารสารวิชาการสุขภาพภาคเหนือ (Journal of Health Sciences Scholarship)
ผ่านการรับรองคุณภาพของ TCI และอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2 (จนถึง 31 ธันวาคม 2567)

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง มีการเตรียมความพร้อมของบัณฑิตพยาบาลด้านการประกอบการธุรกิจด้วยการจัดการเรียนการสอนรายวิชา “ธุรกิจเบื้องต้นในการบริการสุขภาพและการตลาด” เนื้อหาครอบคลุมเรื่อง แนวคิดเบื้องต้นทางธุรกิจในงานบริการ และเศรษฐศาสตร์สุขภาพ ระบบบริการพยาบาลตามแนวคิดเชิงธุรกิจ แนวคิดด้านบริการพยาบาลที่สร้างความพอใจต่อผู้ใช้บริการ การตลาดในการบริการพยาบาล การวิเคราะห์ราคาการพยาบาลต่อประโยชน์และความคุ้มค่าในการลงทุน การส่งเสริมการบริการพยาบาลตามแนวคิดการตลาด คุณธรรมและกฎหมายที่สัมพันธ์กับบริการพยาบาลเชิงธุรกิจ บทบาทของพยาบาลต่อองค์การสุขภาพและองค์การพยาบาลตามแนวคิดเชิงธุรกิจ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณลักษณะด้านการประกอบการธุรกิจ (entrepreneurship characteristics) อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการประเมินคุณลักษณะดังกล่าวของผู้เรียนก่อนเข้าเรียนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการระบุช่องว่างของการพัฒนา แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะดังกล่าว และประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะ จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า ในประเทศไทยยังไม่มีแบบประเมินคุณลักษณะด้านการประกอบการธุรกิจ สำหรับนักศึกษาพยาบาล ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้สอนในรายวิชา ฯ จึงพัฒนาแบบประเมินคุณลักษณะพื้นฐานการประกอบการธุรกิจ (foundational characteristics for entrepreneurship) ขึ้นเพื่อเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ทางวิชาการ และสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาดังกล่าว รวมถึงพัฒนาคุณลักษณะการประกอบการธุรกิจต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาองค์ประกอบของปัจจัยที่สำคัญของคุณลักษณะพื้นฐานสำหรับการประกอบการธุรกิจของนักศึกษาพยาบาล

ขอบเขตงานวิจัย

การทำวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ศึกษาคุณลักษณะพื้นฐานสำหรับการประกอบการธุรกิจของนักศึกษาพยาบาล จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง ชั้นปีที่ 1 ถึง 4 ในปีการศึกษา 2560 จำนวนทั้งหมด 567 คน ระหว่างเดือน มกราคม-เมษายน พ.ศ.2561

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง ชั้นปีที่ 1 ถึง 4 ในปีการศึกษา 2560 จำนวนทั้งหมด 567 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เช่น เพศ อายุ ชั้นปี ค่าใช้จ่ายต่อเดือน อาชีพของบิดามารดา รายได้ของครอบครัวต่อเดือน ภูมิลำเนา ประสบการณ์ในการทำธุรกิจ และความ

วารสารวิชาการสุขภาพภาคเหนือ (Journal of Health Sciences Scholarship)
ผ่านการรับรองคุณภาพของ TCI และอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2 (จนถึง 31 ธันวาคม 2567)

ตั้งใจในการประกอบธุรกิจหลังสำเร็จการศึกษา และ 2) แบบสอบถามคุณลักษณะในการประกอบการธุรกิจเบื้องต้นของนักศึกษาพยาบาล จำนวน 60 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

น้อยที่สุด	หมายถึง กิจกรรมนั้นใช้เวลาน้อยที่สุด	ให้คะแนน เท่ากับ 1
น้อย	หมายถึง กิจกรรมนั้นใช้เวลาน้อย	ให้คะแนน เท่ากับ 2
ปานกลาง	หมายถึง กิจกรรมนั้นใช้เวลาปานกลาง	ให้คะแนน เท่ากับ 3
จริงมาก	หมายถึง กิจกรรมนั้นใช้เวลามาก	ให้คะแนน เท่ากับ 4
จริงมากที่สุด	หมายถึง กิจกรรมนั้นใช้เวลามากที่สุด	ให้คะแนน เท่ากับ 5

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การหาความตรงตามเนื้อหา (content validity)

แบบสอบถามคุณลักษณะพื้นฐานสำหรับการประกอบการธุรกิจของนักศึกษาพยาบาล ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย อาจารย์พยาบาล 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) แล้วนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะแล้วนำแบบสอบถามนี้มาคำนวณค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (content validity index (CVI) (Polit & Beck, 2008) ได้ค่าความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 1.00

การหาความเชื่อมั่น (reliability)

แบบสอบถามคุณลักษณะพื้นฐานสำหรับการประกอบการธุรกิจของนักศึกษาพยาบาล ไปทดสอบหาความเชื่อมั่นกับกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีคุณสมบัติความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 ราย และคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (α-Coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าเท่ากับ 0.89

การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่างและจริยธรรมวิจัย

ผู้วิจัยและคณะนำเสนอโครงร่างการวิจัยเพื่อรับการพิจารณาการรับรองการด้านจริยธรรม จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง เมื่อคณะกรรมการรับรองแล้ว ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการวิจัยในมนุษย์ เลขที่ E2561/70 ผู้วิจัยและคณะเข้าพบกลุ่มตัวอย่าง แนะนำตัวกับกลุ่มตัวอย่าง ชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย ประโยชน์ที่จะได้รับ และขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยด้วยตนเองโดยความสมัครใจและชี้แจงให้ทราบว่าสามารถถอนตัวจากการวิจัยได้ตลอดเวลาโดยไม่มีผลใด ๆ ต่อการการเรียนการสอนของกลุ่มตัวอย่าง ในการบันทึกข้อมูลจะไม่มีการระบุชื่อของผู้เข้าร่วมวิจัย ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยและคณะจะเก็บเป็นความลับ และนำมาใช้ประโยชน์ในทางวิชาการเท่านั้น เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินดีให้ความร่วมมือในการทำวิจัย ให้ลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย จึงจะเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูล

วารสารวิชาการสุขภาพภาคเหนือ (Journal of Health Sciences Scholarship)
ผ่านการรับรองคุณภาพของ TCI และอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2 (จนถึง 31 ธันวาคม 2567)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลร่วมกับคณะวิจัย และดำเนินการหลังได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้วิจัยและคณะประชุมทำความเข้าใจเกี่ยวกับแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย
2. ผู้วิจัยและคณะเข้าพบกลุ่มตัวอย่าง แนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์ ขอความร่วมมือในทำวิจัย และให้กลุ่มตัวอย่างลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย
3. ผู้วิจัยและคณะแจกแบบสอบถามพร้อมปากกาให้กับกลุ่มตัวอย่าง และให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเองในห้องประชุมที่จัดเตรียมไว้ ระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 30 นาที
4. ผู้วิจัยและคณะตรวจสอบความครบถ้วนของการตอบแบบสอบถาม ถ้าหากพบว่ากลุ่มตัวอย่างตอบยังไม่ครบถ้วน ผู้วิจัยและคณะจะขอให้กับกลุ่มตัวอย่างตอบอีกครั้ง ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ไม่มีแบบสอบถามที่มีการตอบไม่ครบถ้วนสมบูรณ์และได้ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้จำนวน 567 ชุด
5. ผู้วิจัยและคณะนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์ด้วยสถิติค่าความถี่และค่าร้อยละ

ส่วนที่ 2 องค์ประกอบของปัจจัยที่สำคัญของคุณลักษณะพื้นฐานสำหรับการประกอบการธุรกิจของนักศึกษาพยาบาล วิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) ตามวิธีสกัดองค์ประกอบหลัก (principal component analysis) และการหมุนแกนองค์ประกอบตั้งฉากด้วยวิธีแวริแมกซ์ (varimax) ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักขององค์ประกอบน้อยกว่า 0.4 หรือมี cross loading ที่มากกว่า 1 องค์ประกอบนั้นจะถูกตัดทิ้งและตัวบ่งชี้ที่ยังคงอยู่ในโมเดลต้องมีค่าไอเกน (eigen value) มากกว่า 1.0 เมื่อได้องค์ประกอบใหม่จากการสกัดองค์ประกอบ ผู้วิจัยและคณะจึงตั้งชื่อให้กับองค์ประกอบใหม่ (Hair, Anderson, Babin &, Black 2010)

ผลการวิจัย

1.ข้อมูลทั่วไป

ลักษณะกลุ่มประชากร ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาหญิง ร้อยละ 92.9 อายุโดยเฉลี่ย 20 ปี มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ย 5,159 บาทต่อเดือน ได้รับเงินจากบิดามารดาร้อยละ 94.7 และบิดา มารดา ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกรร้อยละ 65.6, 64.9 ตามลำดับ รายได้รวมของครอบครัวประมาณ 10,000 ถึง 15,000 บาทต่อเดือน นักศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 51.3 และภาคเหนือร้อยละ 47.3 โดยนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการทำธุรกิจร้อยละ 77.6 และเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วไม่ต้องการประกอบธุรกิจส่วนตัวร้อยละ 50.1

วารสารวิชาการสุขภาพภาคเหนือ (Journal of Health Sciences Scholarship)
ผ่านการรับรองคุณภาพของ TCI และอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2 (จนถึง 31 ธันวาคม 2567)

2.องค์ประกอบของคุณลักษณะพื้นฐานสำหรับการประกอบการธุรกิจของนักศึกษาพยาบาล

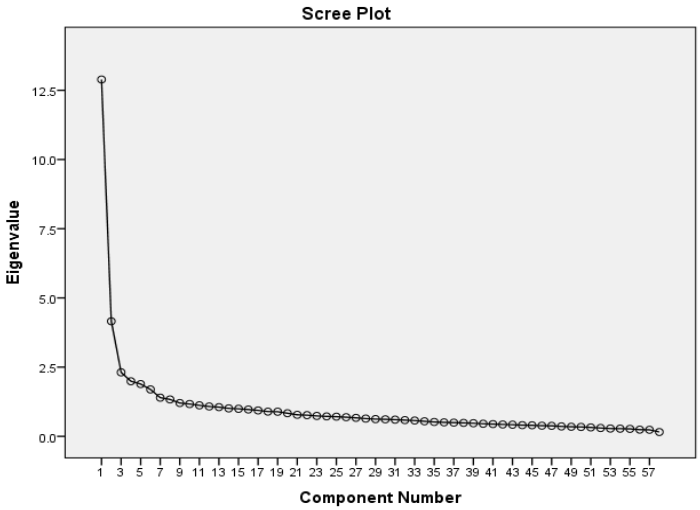
ผู้วิจัยและคณะได้เลือกวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบตามขั้นตอนของแฮร์และคณะ (Hair, Anderson, Babin &, Black 2010) ดังนี้

2.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์องค์ประกอบครั้งนี้ คือ เพื่อพิจารณามิติของข้อมูลจากชุดข้อคำถาม การลดจำนวนข้อคำถามของเครื่องมือ และเพื่อให้ข้อคำถามมีความชัดเจน

2.2 การออกแบบการวิเคราะห์ปัจจัย การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ถูกใช้เพื่อจัดการกับข้อมูลที่เกิดจากคำถามจำนวน 60 ข้อที่ถามนักศึกษาพยาบาลจำนวน 567 คน และเลือกใช้วิธีสกัดองค์ประกอบหลักตามข้อเสนอแนะของพีทและคณะ อ้างถึงใน การศึกษาของ Nguyen และคณะ (Nguyen, Forbes, Mohebb & Duke, 2017)

2.3 การสร้างชื่อสำหรับกลุ่มตัวแปร และการประเมินความเหมาะสม

การสร้างกลุ่มตัวแปรตามวิธีสกัดองค์ประกอบหลัก และการหมุนแกนองค์ประกอบตั้งฉากด้วยวิธีแวริแมกซ์ (varimax) ตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักขององค์ประกอบน้อยกว่า 0.4 หรือมี cross loading ที่มากกว่า 1 (หนึ่ง) องค์ประกอบนั้นจะถูกตัดทิ้งและตัวบ่งชี้ที่ยังคงอยู่ในโมเดลต้องมีค่าไอเกน (eigen value) มากกว่า 1.0 และใช้ scree plot เป็นแนวทางในการเลือกจำนวนข้อคำถาม (ปัจจัย) โดยโค้งของ scree plot จะถูกตัดที่ 6 ปัจจัย ก่อนที่จะเป็นเส้นตรง (ปัจจัยที่7) ดังรูปภาพที่ 1

รูปภาพที่ 1 scree plot

เมื่อได้องค์ประกอบใหม่จากการสกัดองค์ประกอบ ผู้วิจัยและคณะจึงตั้งชื่อให้กับองค์ประกอบใหม่ ซึ่งมี 6 องค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ 1) การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ (strategic management) 2) การมีจุดยืนมุ่งความสำเร็จ (success-oriented positioning) 3) การมีทักษะธุรกิจร่วมสมัย (contemporary business skills) 4) การมีสัมพันธภาพที่ดีงาม (interpersonal integrity) 5) การสร้างสรรค์คุณค่าที่โดดเด่น (unique

วารสารวิชาการสุขภาพภาคเหนือ (Journal of Health Sciences Scholarship)
ผ่านการรับรองคุณภาพของ TCI และอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2 (จนถึง 31 ธันวาคม 2567)

value creation) และ 6) ความสามารถในการเผชิญกับความไม่แน่นอน (resilience) ดังแสดงในตารางที่ 1 โดยองค์ประกอบใหม่มีจำนวนตัวบ่งชี้คุณลักษณะจำนวน 14, 12, 8, 9, 3 และ 5 ตัวบ่งชี้ตามลำดับ โดยรวมแล้วจำนวนตัวบ่งชี้ลดจากเดิม 60 ข้อ เหลือ 51 ข้อ ดังแสดงในตารางที่ 2 ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนสะสมได้ร้อยละ 42.9 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 1 องค์ประกอบใหม่ที่เกิดจากการตามวิธีสกัดองค์ประกอบหลัก (principal component analysis) และการหมุนแกนองค์ประกอบตั้งฉากด้วยวิธีแวริแมกซ์ (varimax)

องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6
1. Strategic Management (SM)	.573	.474	.420	.491	.149	.088
2. Success-Oriented Positioning (SOP)	-.055	-.548	.718	-.145	.400	.016
3. Contemporary Business Skills (CBS)	-.060	.294	-.196	-.340	.598	.631
4. Interpersonal Integrity (IPI)	-.540	.158	.366	.209	-.463	.540
5. Unique Value Creation (UVC)	-.009	-.503	-.366	.694	.207	.296
6. Resilience (RES)	.611	-.333	-.029	-.312	-.451	.464

Extraction Method: principal component analysis.
Rotation Method: varimax with kaiser normalization.

ตารางที่ 2 ปัจจัยของแต่ละองค์ประกอบ

ปัจจัย	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ					
	1	2	3	4	5	6
1. ท่านมีความมั่นใจในความสามารถของตนเอง						
2. ท่านเชื่อว่าท่านเป็นผู้มีคุณค่า		.433				
3. ท่านยอมรับว่าความล้มเหลวเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต						.455
4. ท่านรู้สึกผิดหวังอย่างรุนแรงเมื่อประสบกับความล้มเหลว						.704
5. ท่านเรียนรู้จากความล้มเหลวหรือความผิดพลาด		.467				
6. เมื่อเกิดความผิดพลาดท่านพยายามแก้ไขสถานการณ์ให้ดีขึ้น		.550				
7. ท่านรู้สึกคับข้องใจเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่คลุมเครือ						.534
8. ท่านรู้สึกว่าสถานการณ์ที่ซับซ้อนเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถ						

วารสารวิชาการสุขภาพภาคเหนือ (Journal of Health Sciences Scholarship)
ผ่านการรับรองคุณภาพของ TCI และอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2 (จนถึง 31 ธันวาคม 2567)

ตารางที่ 2 ปัจจัยของแต่ละองค์ประกอบ (ต่อ)

ปัจจัย	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ					
	1	2	3	4	5	6
9. ท่านจะไม่ลงมือกระทำการใด ๆ ถ้าสถานการณ์ไม่ชัดเจน						.439
10. ผลงานของท่านมักจะโดดเด่นกว่าผู้อื่น					.565	
11. ท่านให้ความสำคัญกับคุณภาพในทุกสิ่งที่ท่านทำ		.623				
12. ท่านจะแสวงหาวิธีเพื่อให้ผลงานของท่านมีคุณภาพ		.578				
13. ความสำเร็จของท่านเป็นผลมาจากการกระทำของท่าน		.575				
14. ความล้มเหลวที่เกิดขึ้นกับท่านเป็นผลมาจากโชคชะตา					.400	.531
15. ท่านอาสาทำงาน/กิจกรรมใหม่ๆทั้ง ๆ ที่ท่านอาจไม่มีประสบการณ์						
16. ท่านมักมองเห็นโอกาสที่ผู้อื่นมองไม่เห็น					.427	
17. ท่านทุ่มเททำงานให้บรรลุเป้าหมาย		.624				
18. ท่านพยายายามทำให้งานจนสำเร็จไม่ท้อถอยแม้มีอุปสรรคมากมาย		.566				
19. ท่านมีจุดยืนในการทำงาน		.519				
20. ท่านต้องการเป็นคนที่ประสบความสำเร็จในชีวิต		.490				
21. ท่านต้องการให้ผู้อื่นประสบความสำเร็จเช่นเดียวกับท่าน		.511				
22. ท่านปฏิเสธที่จะทำงาน ถ้างานนั้นมีความเสี่ยงแม้เพียงเล็กน้อย						
23. ท่านมีความกระตือรือร้นเมื่อต้องทำการใด ๆ		.406				
24. ท่านแสวงหาวิธีการใหม่ๆเพื่อพัฒนาผลลัพธ์ให้ดีกว่าเดิม	.492					
25. ท่านสร้างผลิตภัณฑ์ หรือ วิธีการใหม่ ๆ เพื่อพัฒนางานด้วยตัวท่านเอง						
26. ท่านคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆอยู่เสมอ	.522					
27. ท่านแสวงหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจเสมอ	.574					
28. ท่านแสวงหาความรู้ใหม่อย่างสม่ำเสมอ	.626					
29. ท่านวางแผนอย่างเป็นระบบก่อนการทำงานเสมอ	.608					
30. ปัญหาและอุปสรรคเป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน					.466	
31. ท่านหาสาเหตุของปัญหาและทางแก้ไขเมื่อประสบปัญหา	.633					
32. ท่านใช้กลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหา	.587					
33. ท่านมีความสามารถในการชักจูงใจผู้อื่น						

วารสารวิชาการสุขภาพภาคเหนือ (Journal of Health Sciences Scholarship)
ผ่านการรับรองคุณภาพของ TCI และอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2 (จนถึง 31 ธันวาคม 2567)

ตารางที่ 2 ปัจจัยของแต่ละองค์ประกอบ (ต่อ)

ปัจจัย	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ					
	1	2	3	4	5	6
34. ท่านมีความอดกลั้นต่อสิ่งที่ไม่ถูกใจท่าน						
35. ท่านสามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจความต้องการของท่านได้				.497		
36. ท่านสามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้				.503		
37. ท่านสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้			.576			
38. ท่านมีความรู้และทักษะเบื้องต้นเกี่ยวกับการวางแผนธุรกิจ			.743			
39. ท่านมีความรู้และทักษะเบื้องต้นเกี่ยวกับการตลาด			.751			
40. ท่านมีความรู้และทักษะเบื้องต้นเกี่ยวกับการคิดต้นทุน/กำไร			.756			
41. ท่านมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการใช้ Applications ต่าง ๆ			.646			
42. ท่านมีความรู้และทักษะเบื้องต้นเกี่ยวกับการขายสินค้า			.774			
43. ท่านมีความรู้และทักษะด้าน Computer			.672			
44. ท่านต่อยอดสร้างคุณค่าและประโยชน์จากสิ่งที่ท่านมี			.535			
45. ท่านเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย				.690		
46. ท่านรู้ว่าผู้อื่น/บุคคลที่ท่านติดต่อด้วยคิดอย่างไร				.557		
47. ท่านจริงใจกับผู้อื่น				.528		
48. ท่านรู้ว่าจะทำให้ผู้อื่นประทับใจได้อย่างไร				.666		
49. ท่านสามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้				.649		
50. ท่านคาดการณ์สถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้				.402		
51. ท่านเตรียมตัว/วางแผนรองรับการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ	.458					
52. ท่านแสวงหาทีมงาน/เครือข่ายในการทำงาน	.410					
53. ท่านประเมินความเสี่ยงในการทำงานทุกครั้งที่ต้องทำงานที่สำคัญ	.514					
54. ท่านวางแผนป้องกันและแก้ไขความเสี่ยงทุกครั้งที่ต้องทำงานสำคัญ	.549					
55. ท่านติดตามความเป็นไปของสังคมอย่างสม่ำเสมอ	.511					
56. ท่านแสวงหาวิธีการเพื่อให้การทำงานสำเร็จโดยเร็ว	.468					
57. ท่านคำนึงถึงคุณธรรมจริยธรรมในการทำงานเสมอ				.448		
58. ท่านคิดเสมอว่าผลงานของท่านควรก่อประโยชน์ให้กับผู้อื่นด้วย	.460					

วารสารวิชาการสุขภาพภาคเหนือ (Journal of Health Sciences Scholarship)
ผ่านการรับรองคุณภาพของ TCI และอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2 (จนถึง 31 ธันวาคม 2567)

ตารางที่ 2 ปัจจัยของแต่ละองค์ประกอบ (ต่อ)

ปัจจัย	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ					
	1	2	3	4	5	6
59. หลังสำเร็จการศึกษา ท่านต้องการจะทำงานในหน่วยงานของรัฐ						
60. หลังสำเร็จการศึกษา ท่านต้องการจะทำงานในหน่วยงานของเอกชน						

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

a. Rotation converged in 11 iterations.

ตารางที่ 3 ค่าความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบคุณลักษณะทั้ง 6 คุณลักษณะ

องค์ประกอบ	Initial Eigen values			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1.Strategic Management (SM)	12.89	22.22	22.22	12.89	22.22	22.22	5.46	9.41	9.41
2.Success-Oriented Positioning (SOP)	4.15	7.16	29.39	4.15	7.16	29.39	5.06	8.72	18.14
3. Contemporary Business Skills (CBS)	2.31	3.98	33.37	2.31	3.98	33.37	5.03	8.67	26.81
4. Interpersonal Integrity (IPI)	1.99	3.43	36.80	1.99	3.43	36.80	4.61	7.96	34.78
5. Unique Value Creation (UVC)	1.88	3.25	40.06	1.88	3.25	40.06	2.62	4.53	39.31
6. Resilience (RES)	1.69	2.92	42.98	1.69	2.92	42.98	2.12	3.67	42.98

Extraction Method: Principal Component Analysis.

วารสารวิชาการสุขภาพภาคเหนือ (Journal of Health Sciences Scholarship)
ผ่านการรับรองคุณภาพของ TCI และอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2 (จนถึง 31 ธันวาคม 2567)

อภิปรายผล

การวิเคราะห์องค์ประกอบของคุณลักษณะในการประกอบการธุรกิจเบื้องต้นของนักศึกษาพยาบาล สามารถแบ่งได้เป็น 6 องค์ประกอบ โดยสามารถอธิบายความหมายขององค์ประกอบทั้ง 6 ได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ เมื่อพิจารณาองค์ประกอบที่ 1 โดยละเอียดแล้ว พบว่า คุณลักษณะรายข้อสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถของนักศึกษาในการจัดการกับข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจที่ถูกต้องเหมาะสม การคิดวิเคราะห์ข้อมูลเหล่านั้น เพื่อนำสู่การระบุคุณค่าและประโยชน์ที่ผู้รับบริการควรจะได้รับจากธุรกิจ การวางแผน การกำหนดกลวิธีให้สอดคล้องกับผลลัพธ์ที่ต้องการ การบริหารจัดการความเสี่ยง รวมถึงการสร้างเครือข่ายเพื่อใช้เป็นกลยุทธ์ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นคุณลักษณะที่สำคัญอย่างยิ่งของการประกอบธุรกิจไม่ว่าจะเป็นในภาคเอกชน ภาครัฐ หรือ การประกอบธุรกิจส่วนตัว (Zahra & Nambisan, 2012; Dionisio, 2017)

องค์ประกอบที่ 2 การมีจุดยืนเพื่อความสำเร็จ เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าคุณลักษณะรายข้อสะท้อนให้เห็นถึงจุดยืน ความเชื่อและทัศนคติของนักศึกษาต่อความสำเร็จ โดยผู้ที่จะประการธุรกิจได้ดีนั้นจะต้องเป็นผู้ที่ต้องการความสำเร็จ ใส่ใจในคุณภาพของงานบริการและสินค้า มีความมุ่งมั่นอดทนเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ พร้อมที่จะเรียนรู้จากความล้มเหลวและแก้ไขปัญหาได้ และเชื่อว่าในการแบ่งปันความสำเร็จกับผู้อื่น การมีจุดยืนเพื่อความสำเร็จจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการประกอบธุรกิจ ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้มีความสอดคล้องกับองค์ความรู้ที่มีอยู่เดิมซึ่งแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างการกระหายความสำเร็จกับความสำเร็จในการประกอบการธุรกิจ (Aqeel, Awan & Riaz, 2011)

องค์ประกอบที่ 3 การมีทักษะธุรกิจร่วมสมัย มีตัวบ่งชี้คุณลักษณะรายข้อที่ครอบคลุมประเด็นความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ความสามารถด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ การมีความรู้และทักษะทางธุรกิจเบื้องต้น ทั้งนี้ทักษะภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นทักษะจำเป็นในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จะช่วยให้ผู้ประกอบการธุรกิจเข้าถึงโอกาสในการประกอบธุรกิจ และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายลูกค้าในขอบเขตที่กว้างขวางมากขึ้น และ ความรู้และทักษะเหล่านี้สามารถนำไปใช้ในการสร้างคุณค่าต่อยอดให้กับธุรกิจได้ในทุกระยะของการประกอบการ ทั้งในระยะเริ่มต้น ระยะดำเนินการ และ ระยะการต่อยอดธุรกิจ ทักษะธุรกิจร่วมสมัยเป็นปัจจัยความสำเร็จอย่างหนึ่งของการประกอบการธุรกิจ (Malekipour et al., 2018)

องค์ประกอบที่ 4 สัมพันธภาพที่ดีงาม มีตัวบ่งชี้คุณลักษณะรายข้อที่อธิบายครอบคลุม ความสามารถในการสื่อสารที่ชัดเจน ความสามารถในการผูกมิตร ความสามารถในการปรับตัวกับสถานการณ์ โดยสัมพันธภาพจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขคุณธรรมจริยธรรมเพื่อให้เกิดสัมพันธภาพและมิตรภาพที่ดีงามยั่งยืน ก่อเกิดความไว้วางใจระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจ ลูกค้า และเครือข่ายสนับสนุนความสำเร็จของการประกอบการทั้งในแง่ผลประโยชน์ที่เป็นกำไรและคุณค่าที่เป็นความรู้สึกที่ดีต่อสินค้า (Hakanen & Häkkinen, 2015; Somera & Holt, 2015)

วารสารวิชาการสุขภาพภาคเหนือ (Journal of Health Sciences Scholarship)
ผ่านการรับรองคุณภาพของ TCI และอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2 (จนถึง 31 ธันวาคม 2567)

องค์ประกอบที่ 5 การสร้างสรรค์คุณค่าที่โดดเด่น มีตัวบ่งชี้คุณลักษณะรายข้อที่อธิบายถึงความสามารถพิเศษของนักศึกษาในการมองเห็นโอกาสที่ผู้อื่นมองไม่เห็น นำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานที่โดดเด่นกว่าผู้อื่น และการไม่ยอมให้ปัญหาเป็นอุปสรรคในการทำงาน สามารถพลิกวิกฤติให้เป็นโอกาสได้ ซึ่งความสามารถในการสร้างสรรค์คุณค่าที่โดดเด่นนี้นำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมสินค้าตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย และในแต่ละยุคสมัยเป็นปัจจัยสำคัญที่จะให้ธุรกิจเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืนได้ (Nnadi, 2014)

องค์ประกอบที่ 6 ความสามารถในการเผชิญกับความไม่แน่นอน มีตัวบ่งชี้คุณลักษณะรายข้อที่แสดงถึงมั่นคงทางจิตใจของนักศึกษาเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน ในสถานการณ์ที่ไม่ชัดเจนหรือเมื่อเผชิญปัญหาอุปสรรคที่พบระหว่างการทำงาน รวมถึงการตอบสนองต่อความล้มเหลวที่อาจเกิดขึ้น ศักยภาพในการเผชิญกับความไม่แน่นอนจะทำให้องค์กร หรือผู้ประกอบการธุรกิจปรับตัวได้ดีในสถานการณ์ที่คับขัน และทำให้ธุรกิจอยู่รอดได้ (Miikka, 2014; Linnenluecke, 2017)

ในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปางนั้น ได้จัดการเรียนการสอนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของวิชาชีพพยาบาล โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผลการเรียนรู้ (learning outcomes) 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งผลการเรียนรู้ด้านที่ 1 และ 4 มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบที่ 4 ของคุณลักษณะพื้นฐานสำหรับการประกอบการธุรกิจ ได้แก่ การมีสัมพันธภาพที่ดีงาม และผลการเรียนรู้ด้านที่ 3 มีความคล้ายคลึงกับองค์ประกอบที่ 3 ได้แก่การมีทักษะธุรกิจร่วมสมัย และมีการเปิดการเรียนการสอนรายวิชา “ธุรกิจเบื้องต้นในการบริการสุขภาพและการตลาด”

สำหรับองค์ประกอบด้านการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ ด้านการมีจุดยืน มุ่งความสำเร็จ ด้านการสร้างสรรค์คุณค่าที่โดดเด่น และด้านความสามารถในการเผชิญกับความไม่แน่นอน ยังไม่ปรากฏว่ามีผลการเรียนรู้ด้านใด ที่มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบดังกล่าวอย่างชัดเจน แต่เป็นไปได้ว่าองค์ประกอบเหล่านี้แฝงอยู่ ในการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะในภาคปฏิบัติ เนื่องจากสถานการณ์ในการฝึกภาคปฏิบัติจำเป็นต้องอาศัยการเก็บข้อมูล การคิดวิเคราะห์ การตั้งเป้าหมายการปฏิบัติงาน การแสวงหาวิธีการที่ได้ผลในการปฏิบัติงาน รวมถึงการเผชิญสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา และความมุ่งมั่นอดทนอดกลั้น สู่เป้าหมาย แต่เนื่องจากองค์ประกอบเหล่านี้ไม่ได้ถูกกำหนดให้เป็นประเด็นการพัฒนาที่ชัดเจนกระบวนการพัฒนาและการประเมินผลจึงขาดความชัดเจนไปด้วย หากมีการกำหนดให้องค์ประกอบเหล่านี้เป็นประเด็นการพัฒนาที่ชัดเจนและมีกลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์จริงอย่างชัดเจน ก็จะสามารถช่วยพัฒนาให้นักศึกษาพยาบาลมีคุณลักษณะพื้นฐานด้านการประกอบการธุรกิจ เข้าใจและปรับตัวเข้ากับการบริหารองค์กรสุขภาพที่มุ่งบริหารคุณค่าและคำนึงถึงกำไรขาดทุนมากยิ่งขึ้น และสามารถประยุกต์ใช้ทักษะเหล่านี้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ไม่ว่าจะอยู่ในองค์กรภาครัฐ หรือ เอกชน

วารสารวิชาการสุขภาพภาคเหนือ (Journal of Health Sciences Scholarship)
ผ่านการรับรองคุณภาพของ TCI และอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2 (จนถึง 31 ธันวาคม 2567)

ข้อจำกัดของงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดในการอ้างอิงไปยังกลุ่มประชากรนักศึกษาพยาบาลอื่น ๆ เนื่องจากเป็นการศึกษาในสถาบันการศึกษาแห่งเดียว ซึ่งมีบริบททางด้านการจัดการศึกษา กายภาพ สังคม และวัฒนธรรมที่แตกต่าง ต่างสถาบันอื่น ๆ และเครื่องมือที่ได้แก่องค์ประกอบคุณลักษณะพื้นฐานการประกอบการธุรกิจ อาจยังมีข้อจำกัดอยู่ เนื่องจากใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ซึ่งองค์ประกอบที่ได้ยังไม่ได้รับการยืนยันโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ซึ่งนักวิจัยควรพิจารณาดำเนินการวิจัยต่อในครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1. ผู้สอนในรายวิชา “ธุรกิจเบื้องต้นในการบริการสุขภาพและการตลาด” สามารถใช้เป็นเครื่องมือประเมินนักศึกษาก่อนเรียนในรายวิชา เพื่อประเมินช่องว่างของคุณลักษณะพื้นฐานสำหรับการประกอบการธุรกิจ วางแผนกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามผลการประเมินและใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลสัมฤทธิ์
2. รายวิชาอื่น ๆ โดยเฉพาะในรายวิชาปฏิบัติอาจารย์ผู้สอนอาจสอดแทรกกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะเหล่านี้ให้อย่างเป็นรูปธรรมร่วมไปกับการพัฒนาผลการเรียนรู้หลักของกระบวนวิชานั้น ๆ
3. ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้จะไม่สำเร็จถ้าขาดความร่วมมือจากนักศึกษาพยาบาล ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน และการสนับสนุนทุนจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

Andrade, A. D. C., Ben, L. W. D., & Sanna, M. C. (2015). Entrepreneurship in nursing: overview of companies in the State of São Paulo. *Revista brasileira de enfermagem*, *68*(1), 40-44.

Aqeel, A. M. B., Awan, A. N., & Riaz, A. (2011). Determinants of business success (an exploratory study). *International journal of human resource studies*,*1*(1), 98-110.

Dionisio, M. A. (2017). Strategic thinking: The role in successful management. *Journal of management research*,*9*(4), 44-57.

Division of Research Management and Educational Quality Assurance. (2016). *Thailand 4.0 Model for driving Thailand towards prosperity, stability and sustainability*. (online), Available: http://www.libarts.up.ac.th/v2/img/Thailand-4.0.pdf. (in thai)

Guo, K. L. (2003). Applying entrepreneurship to health care organizations. *New england journal of entrepreneurship*, *6*(1), 45-53.

Guo K. L. (2009). Core competencies of the entrepreneurial leader in health care organization. *The health care manager, 28*(1), 19-29.

Hakanen, M., & Häkkinen, M. (2015). Management possibilities for interpersonal trust in a business network. Case: health, exercise-and wellbeing markets. *Nordic journal of business*, *64*(4), 249-265.

Hair, J. F., Anderson, R. E., Babin, B. J., & Black, W. C. (2010). *Multivariate data analysis: A global perspective (Vol. 7)*: Pearson upper saddle river.

Linnenluecke, M. K. (2017). Resilience in business and management research: A review of influential publications and a research agenda. *International journal of management reviews*, *19*(1), 4-30.

Mäkilä, M. (2014). *Resilience as a way to improve business continuity: a multiple case study with large Nordic companies*. (Master's thesis) Department of information and service economy aalto university school of business.

Malekipour, A., Hakimzadeh, R., Dehghani, M., & Zali, M. R. (2018). Analysis of entrepreneurial competency training in the curriculum of bachelor of physical education in universities in Iran. *Cogent education*, *5*(1), 1-15.

Mojab, F., Zaefarian, R., Azizi., & AHD. (2011). Applying competency based approach for entrepreneurship education. *Procedia soc behav sci, 12*(1), 436–447.

Nguyen, V. N., Forbes, H., Mohebbi, M., & Duke, M. (2017). Development and validation of an instrument to measure nurse educator perceived confidence in clinical teaching. *Nursing & health sciences*, *19*(4), 498-508.

Nnadi, C. (2014). The role of creativity and innovation in business growth and sustainability: An ideal model. *International journal of economics & management sciences*, *3*(1), 1-9.

Office of policy and strategy, Office of the permanent secretary & ministry of public health ministry of public health. (2016). *Healthy citizens, happy staff, sustainable health systems. Position, vision, mission, goals and strategies of the Ministry of Public Health*. (online), Available: http://bps.moph .go.th/new_bps/ sites/default/ files/Positioning_MoPH_2559.pdf. (in thai)

วารสารวิชาการสุขภาพภาคเหนือ (Journal of Health Sciences Scholarship)
ผ่านการรับรองคุณภาพของ TCI และอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2 (จนถึง 31 ธันวาคม 2567)

Polit, D. F., & Beck, C. T. (2008). *Nursing research: Generating and assessing evidence for nursing practice* (8th ed.). Philadelphia: Wolters kluwer health/Lippincott Williams & wilkins.

Rubino, L., & Freshman, B. (2005). Developing entrepreneurial competencies in the health care management undergraduate classroom. *J health adm educ, 22*(4), 399-416.

Salminen, L., Lindberg, E., Gustafsson, M. L., Heinonen, J., & Leino-Kilpi, H. (2014). Entrepreneurship education in health care education. *Education research international*, *2014*(1), 1-8.

Santiprapob, V. (2018). *Adaptation to accommodate changes in the 4.0 era is not an option, but it is inevitable*. (online), Available: https://thaipublica.org/2018/09/veerathai-the-future-of-central-banking/. (2018, 1 December 1). (in thai)

Somera, K., & Holt, M. K. (2015). Integrity in business: An evaluation of integrity across German and American culture. *International Journal of Business and Social Science*, *6*(2), 32-36.

Ventureprise. (2013). *Enterpreneurial competency: characteristics of success*. Ventureprise, Inc.

Reyes, G., Mariano, R. A., Herrera, M. N. Q., Manipol, N. E. P., & Cabardo, J. J. S. (2018). Personal entrepreneurial competencies and entrepreneurial intention of non- business students enrolled in an introductory entrepreneurship course. *Journal of economics, management & agricultural developmen, 4*(1), 93-102.

Yusoff, W. F. W., & Lame, S. M. (2017). What would the required entrepreneurial competencies for entrepreneurship lecturers in higher learning institutions? *Saudi journal of business and management studies, 2*(8), 787-794.

Zahra, S. A., & Nambisan, S. (2012). Entrepreneurship and strategic thinking in business ecosystems. *Business horizons*, *55*(3), 219-229.